

primás hathatósan szívére köti a papságnak, hogy jól kiszemelje azokat, kiket megválasztani akar. Nagy óvatosságot ajánl nekik. A kath. autonómia célja, hogy az egyházi ügyek intézésében a világi elem is befolyást nyerjen. A kath. egyház hierarchikus szervezete érintetlen marad. Az autonómiának ám a világi érdeklődését kell biztosítani. A primás körlevelének a papsághoz intézett utasításai éppen a világi elemnek olyan természetű megválogatását hangoztatják, hogy mintegy a papság kiválasztottja legyen minden világi, aki a szervező kongresszusba bejut képviselőnek. A világi elemnek azonban okvetlenül kell biztosítani annyi befolyást, mennyit érdeklődése megkövetel.

A német színelőadások beszüntetése

A Vigszínházban megszüntették a német előadásokat. Tegnap már magyar előadást tartottak ott. Megkönnyebbült szívvel vesz minden magyar ember erről tudomást illa a botrányok öt napig tartanak, öt napig viszi hírét még a német sajtó a »magyarok brutalitásának» és »műveletlenségének». Ők meg nem értik és meg nem akarják érteni azt, — hogy a mi nálunk frílyik, az egy önvédelmi harc. Legkevésbé sem a német kultúra kevesbitése, vagy a német színművészet megsértése, hanem egyszerűen a magyar főváros magyar jellegének feltékeny megőrzése. Mi még nem érezzük magunkat olyan erőseknek, hogy védekezünk a németekkel ellen. Alig birtuk kiheverni a 300 esztendő betegséget reczitívába esni nem akarunk.

A gyógyuló beteget nem akarjuk kitenni a visszaesésnek. Legyen csak a főváros egészen magyar, érzelmeiben, gondolkodásában, nyelvében. És ne érezzék meg kulturákon és összes intézményeinken mindenben a német kéz nyoma, aköz igeis majd leszünk nyelvküek Addig azonban minden erőnkkel védekezünk az idegen invázió ellen és védekezni fogunk a jövőben is.

Az előadásokat a Vigszínház igazgatósága nemcsak a zavarok miatt szüntette meg, hanem a miatt is, hogy a német színészek előkelőbb és a beállt körülmények folytán lemondta a kávévendégszereplését. Az előadások így maradtak el.

KÜLFÖLD.

A Reichsrathot hazaküldték!

Bécsből jelentik telefonon: A Reichsrathot tegnap délelőtt királyi kéziratral bizonytalan időre berekesztették

ez azonban tudni se akart a jöttment halászfűrő.

Egy napon aztán az a szerencseje akadt Lorenzónak, hogy amint Dolci Carlo Maddalénáját másolta a Pitti-palotában, egy idegen márkí figyelemmel kísérve munkáját, legott meg is vette képét azzal a kikötéssel, hogy az eredeti Maddaléna arc helyébe a Fiamettáét fesse oda, ki épp a festő mellett időzött. Fel is ajánlott habozás nélkül hátezer lírát, ha tetszésére festi a képet. Bizony keresve se találhatott volna gyönyörűbb modelt Fiamettánál.

Olyan volt egész alakja, akár egy szerelmes l-hélet. Szénefekete haja két vastag fonatban omlott esípejere, buzavirágszínű szemei zománzos fényben ragyogtak s bájos, finom arczcskájának elveszően hlványbirosas fehérsége, csaknem egybeolvadt habszerű muselin ruhájának színével.

Kitörő örömmel tapsolt a leányka, hogy elkészült a kép, melynek megtekintésére Lorenzónak is meghívott. Remekmű volt még másolata is, minőt csak művészi íblet szerellem vetélkedése alkothat. Hü mása a Dolki-képnek: ugyanaz az élénk kolorizáció, a bámulatosan szép kis vérpiros száj félig nyitva, a feltékinő szemekben bámulatos vegyülete a mély áhitatnak, bánatnak; hanem az arc egészen a Fiamettáé volt.

A festő a képet még egyszer gondosan

Badei gr. óriási zajban kijelentette, hogy az ellenzék alkotmány ellenes eljárása szolgált az elnapolás okául. A dolog a kiegyezési provizórium kérdése miatt magyar politikai körökben is élénk megbeszélés tárgya.

Thaly Kálmán a katonai javaslatokról.

A képviselőház véderő-hizottsága kedden báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt ülést tartott, melyen a közös hadsereg katonai nevelő és tisztképző intézetei né magyar korona országbeli ifjak részére szervezett állami alapítványi helyekre vonatkozó 1882. évi XXVI. t. cz. módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Münnich Aurél előadó ismertette s ajánlotta elfogadásra a javaslatot, kiemelve, hogy az nagy mértékben előmozdítja azt a célt, hogy a magyar ifjak megfelelő számmal legyenek képviselve a közös hadsereg tiszti karában.

Thaly Kálmán pártállásánál fogva is a közös hadsereg számára a helyek szaporítását mindaddig nem szavazhatja meg, amíg a közös hadsereg magyar ezredeiben nem lesz a magyar vezérnyelv, mert a közös hadseregben ez idő szerint tíz magyar ifjú közül kilencz elnémetesedik. Tóth Janos szintén kijelenti, hogy politikai meggyőződésénél fogva a törvényjavaslatot nem fogadhatja el.

Thaly Kálmán elismerését nyilvánította a miniszter iránt azért a jóindulatért melyet a régi honvédek iránt tanusít.

Báró Fejérváry miniszter köszönetet mondott ezen elismerő szavakért, megjegyezve, hogy csak kötelességét teljesítette s jövőre is megfogja ezt tenni.

A bizottság ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

A első §-nál Thaly csak helyeselteti azt, hogy az új alapítványi helyekből száz a hadapródiskoláknál fog betöltetni, kivánatosnak tartaná azonban, hogy csakis a közös hadsereg Magyarországon levő hadapródiskoláiban helyezték el az illető ifjakat.

összehasonlította az eredetivel, aztán leemelte az álványról.

— Nos kicsikém: tetszel e magadnak Maddaléna szerepében? — kérdezte elégedett nevetéssel.

— Büszke vagyok rád Lorenzón, jóllehet mód nélkül restellem, hogy csereben csak mondhatatlan szerelmemet nyujthatom hálám gyánánt.

— Felér az nekem ennek a palotának összes kincsével édes. Ugy hiszem, jól is kiérdemeltam a hátezer lírát, hisz négy hónapig faradtam e képen. Jövömön most már nem busulok. Hanem tudod e mit? Meghívjuk ám esküvőnkre a markit is, hogy nélküle ki tudja, mi sors várt volna reánk. Aztán szivesen látjuk önt is uram, ki oly meleg érdeklődéssel kiérte e kép sorsát — szolt végül Lorenzo felém fordulva.

A leányka közelebb simult hozzá. Hogy ne zavarjam a megkapó idillt, szórakozottan nézegettem Guercino egy különös rajzát, milyen alig négyéves fiugyermek halálfejet tart kezében: mikor a Niobe-terem felől elegáns magas urnó közeledett felénk.

Szép aranyzóke, elveteg arczu fiatal asszony, észbontóan formás idomokkal, akár Lorena Margit, kinek nagy áloképe előtt néhány pillanatra megállott. Kékes kis tiroli kalapja kissé féloldalra volt csapva, kivágott sötétkékselyem princesse-ruháját aranycsipkés

Ézután a honvéd nevelő- és képzőintézetekről szóló törvényjavaslatot tárgyalta a bizottság.

Münnich előadó és a miniszter után.

Thaly Kálmán törvényjavaslatot s az abban kontemplált intézkedéseket a honvédtisztképzés érdekébea előrelépésnek és vívmánynak tekinti s nem tagadhatjs meg ettől az elismerését. El is fogadhatná a törvényjavaslatot a maga egészében, ha benne a 4. §. második bekezdése mely a hoovédnevelő és képzőintézetekből kilépő tisztek és hadapródok közül az önkent jelentkezőket a közös hadseregbe beosztásáról szól. Miután e pont szerint a közös hadsereg követelményeinek megfelelően óhajtják az ifjakat nevelni, ez nem egyéb, mint a magunk költségén propagandának csinálása a közös hadsereg érdekében s a honvédségnek még inkább való összekeverése a közös hadsereggel. Ehhez pedig szóelő pártállásánál fogva nem járulhatván, általánosságban sem fogadhatja el a törvényjavaslatot.

Tóth József pártolásánál fogva ugyanoly értelemben nyilatkozik, mint Thaly.

A bizottság ezek után a törvényjavaslatot általánosságban s néhány felszólalás s báró Fejérváry miniszter felvilágosításai után némi szerkezeti módosítással részleteiben is elfogadta.

Ezzel az ülés véget ért.

Rátkay László interpellációja.

Debreczen, június 3.

A rendőrségnek tegnapelőt tanusított újabb botrányai és Keglevich grófnak az az érthetetlen akaratokodása, melylyel a német színész-truppot minden áron a fővároshoz igyekezett lánczolni, tegnap újabb interpellációra adott okot a képviselőházban, mint azt távirati rovatunk már jelentette.

Hivatott szöszölőre talált tegnap is a

hálózat borította. Nyakában filigran kis lánczon nagy értékű gyémáo kereszt függött, kápráztató szírvány színben ragyogva gyönyörű keble minden emelkedésére.

Vmit a Maddaléna-kép elé ért, sokáig nagy érekekkel nézegette.

— Eladó-e e kép uram? — kérdezte, rámutatva struczollal szegélyezett napernyőjével.

— Megrendelésre készítettem, asszonyom, parancsára azonban néhány hónap mulva szolgálhatok egy újabb másolattal — felelt meghajolva Lorenzón.

Az urnó különös érdeklődéssel tekintett a festőre, aztán újból a kép felé hajolt. Kisvártatva élénk mozdulattal fordult Fiametta felé, miközben oly szerencsétlenül taszította meg könyökével az állványt, hogy a kép pillanat alatt a nyitott festékes dobozokra fordult, onnan pedig lármás kopogással zuhant a folyosó moziakjára.

C-ak egy tompa jajszótt hallatott Lorenzón hogy villámgyorsan felemelte a képet: egész csomó sokszínű festék tapadt rá, sűrű patakokban folydogálva lomhám szerteszét, mely teljesen eltorzította az arcot.

Az urnó fülehegyéig nekipirosodott; idegesen szorongatta tollas napernyőjét. Fiametta hangos sírásra fakadt.

— Nincs mentésem roppant ügytelenségemért, maestro, hanem szabjon art s kész-

magyar nyelv ügye. R á t k a y László, ez a mélyen gondolkodó és a magyarságért mindig hevülő poéta, szállott sikra a német invázió ellen, és igazán szép beszédet mondott, melylyel nemcsak az ellenzékét, hanem a kormánypárt jobb érzésű tagjait is magával ragadta.

Röviden, de valóban találóan jelölte meg R á t k a y azt az ellenszenvet, melylyel a magyar csakis a német iránt viselkedik.

— V a n n a k e m l é k e k, m e l y e k e t f e l e d n i n e m l e h e t, — mondotta R á t k a y, óriási tapsra ragadva az egész baloldalt, majd áttért a magyar színészet helyzetének vázolására, minden fázisát feltüntette azsal a pár jellegzetes szóval, melyet jobban még összeválogatni sem lehetett volna.

— A k i t e r i t e t t m a g y a r s z a b a d s á g f ő l ő t t c s a k a m a g y a r s z i n é s z e t v i r r a s z t o t t . . .

Igy rajzolta meg R á t k a y az abszolútizmus sötét korszakát, melyen át oda vezette a képviselőházat a Vigszínház kapujához és ezeket mondotta frenetikus tapsok között:

— E l v á r j u k a h a z a f i a s m a g y a r k ö z ö n s é g t ő l, h o g y e z e n a k ü s z ö b b ö n b e n e m t e s z i a l á b á t !

Az ellenzék mind jobban lelkesedett és az egész Ház feszült figyelemmel hallgatta Rátkayt, a ki egészen nekihevülve jelentette ki, hogy:

— A r e n d ő r s é g a m a g y a r h a z a s z e r e t e t e t b ü n t e t t e m e g !

Folytonos éljenzés és tetszésnyilvánítások között fejezte be ezután R á t k a y lendületes, szép beszédét, melynek végén azt a felszólítást intézte a kormányhoz, hogy legyen végre férfias és önérzetes, a mi a B á n f f y-kabinettel szemben mindenestre j o g o s, de semmiesetre sem könnyen teljesíthető kívánság.

A beszéd és az interpelláció, melyet

séggel megfizetem kárát — szolt akadozva az urnó, kérőleg emelve gyönyörű szemét Lorenzóra.

A maester hol elsápadt, hol fejébe szált a vér, hevesen meg-megszoritotta homlokát, aztán panaszos ingerültséggel vetette oda:

— K ö s z ö n ö m j ó s á g a t a s s z o n y o m, d e m i t é r n e k e m m i n d e n k á r p ö t l á s a, m i k o r e z t a k é p e t f e l n e m t á m a s z h a t o m t ö b b é s o h a. H o g y a l k o s s a k e h h e z t e l j e s e n h a s o n l ó t, m e l y b e s z i v e m l e g é d e s b é r z é s é t f e s t e t t e m b e l é, é s h o g y a n m e n t s e m k i m a g a m a m e g r e n d e l ő e t ő t t, k i j o g g a l f o g j a k ö v e t e l n i n k é p e t.

— V i g a s z t a l h a t a t l a n v a g y o k, m a e s t r o, d e m á s t n e m t e h e t e k, m i n t h o g y m e g t é r i t s e m k á r á t. N e v e z z e m e g a m e g r e n d e l ő t s a k á r ö s z s z e g e t, h á t h a t e h e t e k n á l a é r d e k é b e n v a l a m i t.

— G a u d r e y L u c z i á n m á r k i h a t e z e r l í r á t a j á u l o t t e k é p é r t.

— G a u d r e y ? — t a g o l g a t t a k a r i k á r a n y i l t s z e m e k k e l a z u r n ó. N o e z c s a k u g y a n m e s e s z e r ű v é t e l l e n. H i s z a m á r k i a z é n f é r j e m s é n i s c s a k t e g n a p t é r t e m v i s s z a P á r i s b ó l, h o v a n e h á n y n á p m u l v a v i s s z a u t a z u n k. I g y h á t t e l s e n r e n d b e n v a g y u n k. M o n t h a t o m i g e n j ó i z l é s t á r u l t e l a m á r k i. S a b á j o s s i g n o r a t a l á n t e s t v é r e u r a m ?

(Vége köv.)

kiadtak a belügyminiszternek, így hangzott: — T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Köztudomásu, hogy a Vigszínházban egy német színésztársaság vendégszerepelt. Ebben a tárgyban és kérdésben óhajtok a belügyminiszter urhoz interpellációt intézni. (Halljuk!)

T. képviselőház! A színészet és a drámai irodalomnak fejlettsége, kétségtelenül egyik legbiztosabb fokmérője a műveltségnek. Ki tagadná azt, hogy a német irodalom magas, ki tagadná azt, hogy egy Schillernek, egy Göthe-nek az alkotásai a hallhatatlanság fenéges magasságaiba emelkednek? És mégis mi az oka annak, t. képviselőház, hogyha a magyar fővárosba olasz vagy francia színtársulat jön, ezzel szemben a magyar társadalom minden megoszlás nélkül adja oda az elismerés koszoruját, a miből kitűnik, hogy a magyar társadalom megvan érve arra, hogy az idegen színművészetet megértse és becsülni is tudja és mi az oka annak, hogyha egy német színésztársaság jön ide, ennek előadásai rendszeren botrányokkal végződnek? T. képviselőház, ez nem elfogultság, ez nem sovínizmus, ez nem német gyűlölet, hanem igenis a színésztársasággal szemben a magyar társadalomnak érzését egy sokkal hatalmasabb érzés korlátozza és ez a hazaszeretet. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Vannak emlékek, a melyeket feledni nem lehet. (Ugy van a szélsőbaloldalon!) és vannak nemzeti köteleességek, a melyeket elhanyagolni nem szabad. (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Lehet-e nekünk feledni azt, hogy alig 50 esztendő előtt még a magyart fővárosban nem volt színház, a melyben a magyar szó elhangzhatott volna. (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Kérdelem t. Ház, van-e Európában egy főváros, a mely a megszegyenyítésnek ezt a bélyegét elhordta és elviselte volna?

T. képviselőház! Millió és millió az az ajak, amelyik Magyarországon még a magyar nem beszél és mi mégis iskolánkban tanítjuk a német nyelvet. T. képviselőház! A magyart vidéki színészet, melynek pediz meg volt az az érdeme, hogy egy időben egyedül dajkálta a magyar nyelvet s egyedül virrasztotta a kiterített magyar szabadságot, most árván koplál és hanytorog s ezzel szemben vannak Magyarországon vidéki városok, hol a német színészetnek még mindig állandó tanyája van (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Magában Budapesten is alig két évtizeddel ezelőtt meg volt az állandó német színház és attól is nemzetünket nem az ő bölcsessége, hanem az elemek bölcsessége mentette meg.

Ha ily körülmények között a magyar társadalom a bejövő német színészzel szemben védekezik, ez nem elfogultság, hanem az önfentartás kötelessége. A német színészet és a magyar között a kérdés úgy van ma felállítva: vagy te, vagy én. Hogy a Vigszínház mint magán részvénytársaság megengedi színházában a német előadásokat, ez szerződése szerint joga; de joggal élni nem teszi mindig azt, hogy okosan cselekedni. Ha e színház, mely a magyar szó színházának épült és fogadalmat tett megnyitáskor, hogy a magyar színészetet fogja ápolni, elfelejtve kötelességét és kapuit megnyitja a magyar színészetnek, elvesztette azt a jogot, hogy magyar színháznak tekintsük és nagyon jogos lesz a magyar társadalomnak az az eljárása, hogy lábát küszöbén be nem teszi. (Ugy van a szélsőbaloldalon. Ellenmondás a jobbfelől.)

Ha a bécsi német színészet tudja e körülményeket s mégis ismételen lejön; az is elvesztette azt a jogot, hogy a magyar vendégszeretetre apelláljon, mert az ily lejövetel nem egyéb, mint tolakodás. (Ugy van a szélsőbaloldalon.)

Vajjon jogos-e, méltányos-e azokat, kik ily előadás ellen tüntetnek, megbüntetni? (Hogyne! jobbfelől.) A Vigszínház a magyarosodás színházának lett építve. Aki abba belemegy mint magyar honpolgár, megkövetelheti, hogy az erkölcsi feltételeknek megfeleljen; ha meg nem felel, ez illető magyar honpolgár jogosítva van nem tetszését nyilvánítani. (Ugy van a szélsőbaloldalon.)

Tovább megyek. A rendőrség a tüntetőt megbírságolja. Kihágásért megbírságolásnak

csak ott van helye, a hol a rossz szándék; a dólus meg van. (Zaj.) Aki oda bemeut nem tett egyebet mint a magyar nyelvet védeni. (Ugy van a szélsőbaloldalon.)

A rendőrség tehát tulajdonképen a magyar hazaszeretetet büntette. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Ellenmondás jobbfelől. Zaj.)

Elnök: Kubik képviselő urat kérem, ne zavarja a szónokot.

Rátkay László: Ugy értesülök, hogy a Vigszínház a német előadásokat már beszüntette.

Gondoskodnunk kell, hogy ezeknek a botrányoknak mindenkorra vége legyen. Legalább is addig, míg a magyar hazában mindenütt magyar szó hangzik és a magyar színészet meg nem erősödött. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De nem csak itt van a hiba. Ott vannak az orfeumok, a német színészet alakja ott is burjánzik s a rendőrség, amely oly előzékeny legalább a kormányval szemben s oly buzgalommal bírságolta meg a tüntetőket, ezekkel az orfeumokkal szemben nem teljesítik azt a kötelességüket, amelyeket teljesíteniük kellene. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A tisztelt belügyminiszter ur a költségvetés tárgyalásakor ígéretet tett, hogy rendszabályt fog hozni ezekre nézve és azt a legszigorubbán be fogja tartani. Ebben benne van, hogy az orfeumokban és dalcsarnokokban önálló bevégzett cselekményű darabok elő nem adhatók.

Nem leszek hosszadalmas, t. képviselőház, hanem röviden csak annyit mondom a t. kormányval, hogy egyszer valahára legyen férfias és önérzetes a magyar kormány a magyar nyelv kérdésében és e kettőt minden inváziótól, de különösen a német inváziótól mentse meg. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Csakhogy nem merik ám!) Interpellációm, melyet a t. belügyminiszter urhoz intézek, a következő: (Olvasza.)

1. Van-e a belügyminiszter urnak hivatalos tudomása arról, hogy a fővárosi Vigszínházban német színelőadások tartatnak, hogy azon előadások botrányokat okoznak és csak rendőri oltalom mellett tarthatók meg.

2. Megvan-e győződve a belügyminiszter ur arról, hogy a német színészet a magyar színészetet és vele a magyar nyelvet is veszélyezteteti.

3. Megvan-e a belügyminiszter ur győződve arról, hogy a fővárosban az ily német nyelvű színelőadások bármelyik színházban legyenek is tartva, a jövőben is mindig botrányokat fognak előidézni.

4. Szándékozik-e ez okból intézkedni, hogy a jövőben a magyar fővárosban, egyetlen színházban sem engedessék meg, hogy német nyelvű színelőadások tartassanak?

5. Végül szándékozik-e a fővárosban levő orfeumok és dalcsarnokokban a bevégzett cselekményű szindarabok előadását föltétlenül tiltsa el?

TARKA-ÉLET

Ádámnak.

Jaj neked, Ádám
Rászedett az álom;
Asszonyt cseréltél
Az oldal-bordádon.

Hozzad a csontod
Nem lett volna csalfa,
Most, mire ébredsz:
Meg vagy — sz zsor — csalva.

Sebestyén diák.

A vakáció.

Mindjobban belemegyünk a nyárba, de csak a kalendárium szerint, mert az idő nagyon őszi és tavaszias, esősök, hűvösök a napok. Pedig ide s tova aig egy hónap, már bezárulnak az iskolák kapui, a lármás

diák sereg vig csapatokban oszlik az öreg, az édes szülői házak felé. Megpendül a kasza is a pittyapaltos kalász tengerben dülnek a rendek, dalolva kötöztetik a kévét a nap égette arcú leányok s legények, ha ugyan lesz az idén az aratóknak a nótázáshoz kedvük, mivel az időjárás miatt oly siralmas állapotban vannak a vetések . . .

Az aranyos vakáció! Mily boldog idők is azok, mikor a napokat nem számlálva, a gondokat a könyvekkel együtt sutba dobva, árnyékos fa alatt selyem fűben heverészünk, álmodván, álmodván tündérvárakról édes kisasszonyokról, mint a Dórika a fehér arcú, kékvirág szemű kedves Dórika, ki mint kék virágon hófehér pillangóska olyan szép leányka, ki valószínűleg maga is várva várja a vakációt, amely után már «nagyságod»-ként szólított karesu leány lesz a pirulós felsőbb leányból, hosszú ruha takarja el a formás bokákat s aztán majd a bálók, aztán a táncz . . .

— A második négyest Dóra kisasszony fogja majd kérdezni a kékszemű, barna jogász is, akinek azonban alighanem hosszú lesz ez az idejű vakációja, hát persze mert Dórikától távol.

Azután az írók erősen poros szobáiból, is kiszédelegnek a kopott, sárgult, gyakorlatkőhész urak, akik mindenestre a legjobban örülnek a vakációnak, nem élvezni, de inkább kihasználni akarván azt, hogy aczélezzék az egészségüket, hogy erős testtel lépjenek azután majd újból munkába. Marilla, Tatra-Füred fűszeres, fenyűs levegőtől várják, hogy majd felfrissül a vér . . .

Csak a katonáknál nincsen nyáron sem vakáció, megleben, porban égnek, izzadnak a jó katonák, hol meg ép e fáradozással akarják edzeni a testet.

És a színészeink is cserben hagyják egy időre Borodi-sugót, ki sohasem alszik és elszélednek vakációzni, még pedig a szálló hírek szerint a Komjáthy művészei még e hónapban, sőt talán még e napokban, mivel az esőzések miatt a püspökváros Ungváron nagyon gyéren látogatja a közönség a színházat, hol az égi víz a díszletekben s jelmezekben is nagyobb kárt tett.

Vakációzni fog tehát mindenki, ki Konyáron, ki Osztenében, ki Csegén, csak az újságíróknak nincsen vakációja, no de ha majd az a hírhedt 16-ik paragrafus életbe lép, annál több lesz akkor gyakrabban s hosszasabban becsukhatják a dutyiba az olló és a kalamáris fardhatatlan vitét, — o' azután pihenhetnek s dicsérhetik azt az aranyos vakációt, melyet a bírák uraimék Erdélyi miniszterek jóvoltából, oly szives örömmel szabnak minden «nagyszáju újságíró teésur nyakába, mint a hogy Milyhasznos András bácsiék szokták mondani a poszton. Az Ur oltalmazzon minden jó lelkűt az ilyen vakációtól.,,

Paulus.

Táviratok.

Robbanó patronok a főváros utcáin.

Budapest, június 3. A »Debr« ered. táv Afőváros utcáin ma reggel több helyen robbanó patronokat találtak melyek egyiket egy munkás felvén felrobbant és 3 ujját elvitte. A rendőrség rögtön vizsgálatot indított, mert a patronok hasonlóak a Vigszínházban elszórtakhoz.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 3.

A képviselőház mai ülésén Hódossy Imre szól először a bűnvádi eljárás életbe léptetéséről szóló javaslatához s azt a 48-iki törvények megtámaszása névezte. A sajtószabadságra nagy veszedelem a javaslat, mert téves szempontból fogja fel a sajtószabadságot. Kossuth, Széchényi, Eötvös, Voltaire, Rousseau mint publicisták sokkal nagyobb hatást gyakoroltak az alkotmányosságra, mint a kárhány szolgabíró — miért akarják hát az ilyenek ellen irányuló sajtóvétségeket az esküdtsekek alól? Az esküdték függetlenebbek, mint a kinevezett bírák. A hatalom régóta érzi a sajtószabadság által a garázdalkodásaikra gyakorolt gátóhatást s ezért akarják megtörni. Visszatartja a javaslatot. (Zajos taps és eljenzés balfelől.)

Emmer Kornél frappsan hasonlattal kezdte beszédét. Mikor a 16. §-t először olvasta egzébe jutott Shylock, akinek joga volt Antonia testének szive tájából egy font húst kivágni, de úgy, hogy ha egy eret elvág, vagy egy láttal több, vagy kevesebb lesz a kivágott testrés akkor gyilkosként bánnak vele. Ő nem akaz Shylock szerepére vállalkozni. (Zajos helyeslés balfelől.) A javaslatot általánosságban elfogadja, a részleteknél kifejti nézeteit a 16. §-szemben.

Szünet után Györy Elek az ellenzék folytonos tapsai közben mutatott rá a kormány szándékára, mely a sajtószabadság elnyomásával kezdti a többi szabadságok folytatni akarja. Ime **A 21 éves ifjú katona lehet, meghalhat hazájáért, de politikai jogokat — Perczel szerint — nem gyakorolhat.** (Viharos taps balfelől.) — Visszatartja a javaslatokat s a további szabadság fosztás ellen tiltakozik. (Hosszantartó eljenzés és taps balfelől.)

Kovács Gábor ügyvéd öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 3.

Mint futó tűz terjedt el a délutáni órákban városunkban a hír, hogy Kovács Gábor, a debreczeni ügyvédi kar, fiatal, szép tehetségű tagja, Debreczen előkelő társadalmának rokonszenves alakja, törvényhatósági bizottsági tag kit mindenki tisztelt és nagy rabeccsült, a minthogy becsületes ember is volt, öngyilkossá lett.

Megdöbbenéssel értesült a váratlan tragédiáról minden ember Debreczenben, mert nem tud senki oly körülményt, mely Kovács Gábornak kezébe adhatta volna a gyilkos fegyvert.

Napok óta buskomor volt már, de senki sem sejtette azért rajta az öngyilkossági szándékot, mert hiszen rendes anyagi viszonyok között élt, ügyvédi irodája, mely a Tisza palotában volt — a legkeresettebbek egyike volt, saját szülőjében lakott egy diszes kis viilában, melyet csak néhány év előtt építettet magának.

Azonkívül a debreczeni csödtörvényszék most két oly csöd tömeggondnokává nevezte ki, melynek szintén igen szép jövedelmet biztosítottak neki,

Az öngyilkosság részleteiről tudósítónknak közvetlen lapunk zárta előtt a következőket sikerült megtudni:

Három negyed 12 óra körül több kályhagyári munkás a csöd alatt álló Tóth Kálmán féle kályhagyárból ijedt arccal jelentette a vasutnál levő rendőrségnek, hogy Kovács Gábor ügyvéd, csödtömeggondnok a boldogfalvi kert egyik pajtájában meglötte magát.

Előadták a munkások, hogy Kovács Gábor ma is mint rendesen 8—9 óra között

megjelent a gyárban, de mint máskor, most nem időzött ott hosszabb ideig, csupán keresztült ment a gyáron s azóta nem látták. Ugy 1/2 12 óra tájban Kéki Sándorné nevű asszony, ki a boldogfalvi kert 2-ik szám alatt levő pajtájában lakik, mely szintén a Tóth Kálmán féle csödtömegtulajdonát képezi, arról értesítette őket, hogy valami baja esett az ügyvéd urnak, mert ott fekszik a pajta egyik szobájában levő hárságyon és nem mozdult meg sem, mikor szólította.

A munkások erre odamenvén Kovács Gábor az ágyon arczára borulva találták s mikor jobban megnézték látták csak, hogy fejét egészen előntötte a vér. Teste még meleg volt.

Akkor siettek a vasutnál levő rendőrséget értesíteni, honnan Varga István rendőrszervező ment az öngyilkosság színhelyére. Nemsokára odaérkezett dr. Szentpály Béni ker. orvos is, aki megvizsgálta és műtétet végzett az öngyilkoson.

Kovács Gábor még 10 óra felé követhette el az öngyilkosságot a pajtában kinn levő szintén Tóth Kálmán tulajdonát képező rozsdás bulldog revolverrel.

Halántékába lőtt s a golyó keresztül furta agyát, azonban még sem halt meg.

Arra azonban már nem volt ereje, hogy második lövést tegyen magára, amit pedig megakart tenni, mert — a jobb kezében tartott revolverterősen abal hónaaljához szorítva találták, a miből nyilvánvaló, hogy második lövést is akart magára tenni és pedig a szívének akarta irányítani de már nem volt annyi ereje, hogy a revolverravaszt elrántsa.

Későbbben odaérkezett dr. Legányi Gyula orvos is a ker. orvossal bekötötték az öngyilkos sebeit. **Az orvosok kijelentették, hogy egyáltalán nincs reményük arra, hogy Kovács felgyógyuljon.**

Ezután hordágyon homokkerti lakására szállították az öngyilkost, kin alig mutatkozott az életjelnek halvány nyoma is.

Családja iszonyu fájdalomérzettel, testben lélekben megtörve s lesújtva fogadta a hírt s zokogva borultak le az öngyilkos ágya elé.

Nem is sejtí senki sem, hogy mi vitte az öngyilkosságra a testben, lélekben erős férfit. **Semmiféle irást nem hagyott hátra** s így csak a pár nap óta tartó buskomorság miatt sejtik, hogy tettét elmezavart állapotban követte el.

Még élt mikor hazaszállították, de az orvosok szerint még a mai nap folyamán bekövetkezik halála.

Kovács Gábor politikai meggyőződésére nézve a függetlenségi és 48-as pártnak volt tánto. itatlan kitarású és fardhatlan akaraterejű bajnoka. Kiváló egyéniségevel csakhamar a párt legelőkelőbb tagjai közé sorakozott, s a bizottsági tagok sorába is beválasztották. A harmadik kerület számban nem döntő ugyan, de erkölcsi erejére nézve mégis tiszteletet parancsoló függetlenségi pártjában szolgált városunkban a magyar függetlenség ügyét és szeretetre méltósága barátjává tett mindenkit, aki vele érintkezett.

A párt tagjai között épen azért roppant megdöbbenést keltett a rettenetes hír, mely a déli órákban terjedt el a városban. Egyik barátja a másikhoz futott, hogy újabb részleteket tudjon meg a szerencsétlen esetről s a felkeresettek legnagyobb részét a kkor tudták meg a szomorú hírt s ekkor már ketten állottak tanácstalanul sork-sok helyen a szörnyű tragédiával szemben. Nem tudta senki a részleteket, nem volt képes elképzelni az okokat, a melyek a kiváló tehetségű fiatal embert e végzetes tette ragadtatták . . . Mig végre délután három óra körül terjedni kezdett a valószínű: Kovács Gábor elmezavarban követte el az öngyilkosságot!

Természetes, hogy az órákig tartott tanács-talánság most sem fogta be a szájukat, azoknak, akik könnyen tudnak képzelni okot találni mindenre, aminek valódi értelmét nem ismerik, azonban a hiteles orvosi véleményről sem késett soká a tudósítás, amely megvilágította a szomorú valót, amelyben nem nyugtatót vezérfonalat egyetlen szó, egyetlen sor iras . . .

Irodavezetője D a v i d o v i c s Sándor ügyvédjelölt adta tudtára a nagyszámú érdeklődőknek az öngyilkosság igazi okát, mikor kocsin hazahajtatott a szerencsétlen eset szíuhétyéről. Ugyanis az utcán mindenki megállította a bizonyosat szeretett volna tudni az irtózatos esetről. Davidovics 3-szor 4-szer volt kénytelen leugrani kocsijáról, míg a piacon végighajtatott, hogy felvilágosítást adjon az érdeklődőknek.

Ujdonságok.

Iparkamaránk és a ruthén nép helyzete.

— A debreczeni ker. és iparkamara közgyűlése. —
— Saját tudósítónktól —

Debreczen, június 4.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartotta havi rendes közgyűlést: a melynek sok fontos és érdekes tárgya között legfontosabb volt a kereskedelmi miniszternek a ruthén nép anyagi helyzetének javítása érdekében egy felvidéki kamara létesítése tárgyában véleményezés végett megküldött leirata, mely a kamara területe föl három vármegyének kiszakításával állítattnak fel.

A kamara minden tagja azon véleményben lévén, hogy ezáltal a ruthén nép helyzetén úgy sem lenne segítve, a felvidéki kamara létesítését nem ajánlja a miniszternek.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

A kereskedelmi és iparkamara Szabó Kálmán elnökle alatt tartotta meg tegnap d. u. 3 órakor a kamara helyiségében rendes közgyűlést. — Tekintettel a tágyak fontoságára, különösen a kültagok érdeklődése volt nagy. — Elnök megnyitván az ülést előterjesztést tett azon fontosabb ügyekről, melyek a kamara irodája által a lagutóbbi közgyűlés óta elintéztet nyert. Ezután dr. Király Ferencz titkár terjesztette elő jelentését a kamara ügyforgalmáról és tevékenységéről, melyet a közgyűlés tudomásul vett. — Ugyiszintén tudomásul vutte a közgyűlés a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek, a kamara 1895 évi zárszámadásának jóváhagyását tartalmazó leiratát.

A ruthén nép és a kamara.

A közgyűlés legfontosabb tárgyát képezte a kereskedelemügyi miniszternek egy felvidéki kamara létesítése tárgyában érkezett leirata. *Firczák* Gyula munkácsi püspök és több országgyűlési képviselő ugyanis a felvidéki ruthén nyelvű nép szellemi és anyagi viszonyainak javítása érdekében a kormányhoz terjesztett emlékiratban a debreczeni kamara kerületéből Bereg, Maramaros és Ugocsa vármegyék kiszakításával egy új kamarának létesítését hozta javaslatba a miniszter előtt a ki felhívta a kamarát, hogy a javaslatra vonatkozólag érdekei mérlegelésével saját szempontjából nyilatkozzék.

Mielőtt e tárgyban az általános az általános vita megindult volna, dr. Király Ferencz orsz. képviselő, kamarai titkár beható, a közgyűlés tagjainak általános helyeslésével és tetszésével találkozott statisztikai adatokkal igazolta be, hogy egy a felvidéki kamara létesítése által a ruthén nép anyagi helyzetén nem csak segítve nem lenne (?), hanem részben azért, mivel egy kamarának fentartási

költségei a szegénységgel küzdő ruthén néget egy nagyobb adózási kötelezettségnek tenné ki, részben pedig azért, mert a debreczeni kamara által ezen vármegyéknek eddig juttatott segélyezéstől elesnének, helyzetük csak súlyosbodna (?) a közgyűlés ennélfogva többeknek hozzászólása és mintegy másfél óráig tartó vita után határozatilag kimondotta, hogy titkárnak előterjesztett munkálata alapján készítenő felterjesztésben a miniszternek a felvidéki kamara létesítését nem ajánlja.

Munkaházak — üvegyári iparunk hanyatlása

Tárgyalás alá vétetett ezután a kereskedelemügyi miniszternek a munkaházak részére biztosítandó állami kedvezmények tárgyában érkezett leirata, melyre nézve az iparos szakosztály által már előzőleg megállapított felterjesztés szövegét fogadta el a közgyűlés változtatlanul. — A miskolci kamara e hazai üvegyári ipar hanyatlásának megakadályozása céljából egy országos értekezlet tartását s erre az összes üvegyárosok meghívásának eszméjét vetette fel. Nevezett kamara ez irányú megkereséséhez a közgyűlés hozzájárult.

Kötelező ipartestület.

Ugyancsak hozzájárult a marosvásárhelyi iparkamara azon indítványához, hogy a felette miniszteriumhoz felterjesztési intézkedések, miszerint minbazon helyeken, hol legalább 200 képzéstéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparos működik, az ipartestület létesítve kötelezően rendeltessék el.

Fiók postahivatalok Debreczenben.

Debreczen szab. kir. város, véleményezés céljából attette a kamarához a Csapó és Kossuth-utca részen lakó lakosoknak egy fiók postahivatal felállítását iránt intézett kérvényeit, melyre nézve a közgyűlés, mint-hogy a fiókpostahivatal felállítását az említett városrészben maga részéről is szükségesnek tartja, megbizta az elnökséget, hogy a közigazgatási bizottsághoz terjesztendő átiratában a postahivatal felállítását pártolólá hozza javaslatba.

A közgyűlés ezután a kamara tisztviselőinek jutalomdíj fejében fizetésük 10 %-át szavazta meg. Komlóssy Miklóst, a kamaránál alkalmazott segédfogalmazót a közgyűlés ezen állásában véglegesítette, fizetését 1000 frtra emelte fel s részére 200 frt lakbérilletményt folyósított.

Új kamara Szathmártt.

Több rendbeli indítvány előterjesztése és elintézése után, melyek közül mint legfontosabbat a közgyűlésen megjelent szathmári kültagok által Szathmár székhely létesítendő új kamara felállítását tárgyazó és a legközelebbi közgyűlés napirendjére kitűzött indítványt említjük fel, a közgyűlés este 7 órakor véget ért.

* **Tüdős János temetése.** Ma d. u. 3. órakor lesz boldogult Tüdős János temetése a péterfia utcai 830 ik számú háztól, hol már kora délelőtt még mindig számosan fejezték ki legmélyebb részvétüket a gyászoló családnak. 11 órakor a tanárkar is megjelent, hogy szintén kifejezze a boldogult tanár iránt érzett kegyeletét és részvétét. A főiskolai ifjuság, reméljük teljes számban fog megjelenni, kikhez Dóczi Imre, a boldogult érdemes utódja a következő fölhívást intézte:

Tüdős János, mintintézetünknek 43 éven át érdemes tanára s 10 éven át igazgatója meghalt s temetése ma d. u. 3 órakor leend. Tanintézetünk a boldogult tanár emléke iránt érzett kegyeletét temetésén való testületi megjelenésével is ki fogja fejezni, ez okból ma d. u. tanórák nem tartatnak, hanem az összes tanuló ifjuság 2 1/2 órára tisztességes öltözetben — minden osztály a saját tantermében — gyülekeznek össze, ahonnt 3/3 órakor tanári vezetés alatt rendben fognak a temetésre kivonulni. S ez alkalommal ajánlom a tanuló ifjuság figyelmébe, hogy komoly magaviseletével adjon kifejezést erkölcsi érzékének s a rendet megzavarni óvakodjék. Dóczi, igazgató.

A temetésen a főisk. énekkar is meg fog jelenni. A háznál K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész fog imát mondani, kit rokoni kötelék fűz a boldogult családjához s ki az elköltözött hitvesét is eltemette. A Kossuth utcai temetőben Dóczi Imre fog bucsu beszédet mondani, utána pedig Kovács Kálmán, lapunk belmunkatársa bucsuzik el az összes tanítványok nevében — lapunk mai számában között lendületes költeményével. A boldogult ravatalára idáig számosan tettek koszorút. Így a gyermekek következő felirással: Felejthetetlen jó atyjuknak gyermekei. — Gyönyörű a tanárkar koszoruja is. Fekete szalagu nagy babérkoszoru ez pálmával, páfránnyal, piros, fehér rózsákkal és más virágokkal gazdagon díszítve s rajta e felirattal: Kartársi sz. retettel az ev. ref. főiskolai tanárkar. Gyönyörű koszorukat tettek még: Kardos László családja; a Fleischer család Kassáról; Özv. Kolbenhayer Edéné; Veress János családja; Géresi Kálmán és neje; az 1880—81-ben érettséget tett tanítványok, kik a mult évben találkoztak s ünnepélyükön a boldogult is jelen volt stb. Az egész város részvétele mellett leendő temetről körülményesen csak lapunk holnapi számában fognak bővebb cikket közölni tudósítónk tollából.

* **Tanácsülés.** Ma d. e. 10 órakor a városháza nagytermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökle alatt rendes tanácsülés volt amelyen leginkább folyó ügyeket intéztek el, Első tárgyként a polgármester bejelentette, hogy br Fejérváry Géza hnnvédelmi miniszter a közgyűlés által a magyar katonai akadémia felállítására tárgyában benyújtott törvényjavaslat alkalmából hozzá intézett üdvözlő feliratért távirati köszönetet küldött mit a tanács tagjai örömdetes tudomásul vettek. Br. Bánffy Dezső miniszterelnök még mindezekig nem tartotta szükségesnek a nagy bizalomnyilvánításáért köszönetet mondani.

* **Lelkészválasztás Gyantán.** A Tóth István, Tóth József főisk. tanár fiának elhunytával megüredett gyantai ev. ref. lelkészi állásra mult hó 30-an. vasárnap Dócszeghy Mihály debreczeni születesű ifjut, díszegi segédlelkészt választották meg egyhangulag.

* **Vizsgálat a rendőrségnél.** Ma délelőtt kezdette meg gróf Degegnfeld József főispán dr. Medve Zoltán titkárja kíséretében a rendőrségi hivatalok megvizsgálását. Első sorban a főkapitányság hivatalait, azután az I-ső és II-ik ker. kapitányságok ügykezelését nézték meg, holnap pedig a III. és IV-ik kerületre jön a sor.

* **Gazdaaszonyok öröme.** A kartel szép és hasznos dolog. Szép a nemzetgazdasági elemelben, ahol a «verseny» czimű fejezetben egy érdekes modern szellemű szakaszt szolgáltat. Hasznos a gyakorlatban — persze a termelőkre nézve, akik szépen összealloak és közös megállapodással a mélyen tisztelt nagyközönségre ráoktrojálják terményeiket és gyártmányaikát, mondván: vagy eszel belőle, oly áron, ahogy én akarom, vagy nem bánom, ha felkypik az állad. Ez bizony meglehetősen kellemetlen alternativa: Ha nincs cukor, keserű, ha nincs petroleum, sőtét az élet. Sör híján hogy egyek az ember sajtot és a munkásság ugyan az életnek, de nem az életnek a sója! Így hát mit tehet mást a szegény gazdaaszony, minthogy tehetetlen togyasztó létére meghajlik a hatalmas kartel előtt és nem torkaszakadtából tiltakozik, hanem zssbetogtyából fizet. Nálunk ez így folyik, Ausztriában már a togyasztók hajnala is hasad. Az osztrák kormány ugyanis a képviselőház holnapi ülésén törvény javaslatot terjeszt elő a legfontosabb fogyasztási cikkek karteljéről: különösen cukor, petroleum, sör és só esnek az új törvény alá. Ezek a kartelek beható állami felügyelet alá kerülnek s ezt a felügyelet a pénzügyminiszterium gyakorolná, amelyet külön, szakfériakból alakítandó tanács támdgatna. Ez a szaktanács különösen a kartelek elépése esetében javaslatokat tenne, nmely esetben a kormány megtiltana a kartelt. A kartel különösen akkor lenne megtiltandó, ha

a kereskedők valamely fogyasztási cikk árát alapos ok nélkül a fogyasztók bátrányára föl-emelik.

x **„A Ferencz József keserűviz.”** az utolsó 20 év világiállásain kiváló tulajdonságainál fogva nagy díjakkal tüntetett ki, a milleniumi kiállítás is a hasonló vizek között egyedül nyerte el a nagy milleniumi érmet, ép így egyedül tüntetett meg Ő Felsége részéről egy legmagasabb kitüntetéssel. Az igazgatóságnak sikerült az elismert hatású Ferencz József keserűvizet a társadalom minden rétegében kedvelté tenni, úgy hogy a Ferencz József keserűviz immár az egész világon ismert, és a legkissebb helyen is kapható.

Visszapillantás a majálisokra.

Mint hogy a naptárban egy hónapnak sincs 34 napja, a májust körülbelül elmultnak tekinthetjük. És a bimbófakadály gyönyörű hónapjának a romjain visszapillanthatunk most a május egyik kiváló sajátosságára: a majálisokra, amelyekről e hónap, mint azt mindenki tudja, a nevét is kapta.

A majálisok művoltáról nem szükséges értekezni. Ha a bűnöket a lelkiismeret feketé feltájtának lehet nevezni, úgy a majálisok bizonyára megérdemlik a «lelkiismeret zöld foltjai» nevet. Van egy halandó, kinek a lelkén és a kabátján nem száradna egy ilyen majális foltja? A zöld foltnak ma már egyetlen egy művelt ember kabátjáról sem szabad hiányoznia és éppen ez különbözteti meg e foltot olyan előnyösen a gomboktól, amelyekről a hiányzás jogát senki el nem veszi.

Mindenki volt már majálison. A majális története szorosán összeforrott az emberiséggel és már a gyermek is tudja, hogy az első majális Cajus Julius Caesar rendezte a Rubicon kies partjain, miközben a nevezett folyót átlépte. Azóta mindenki kedves kötelességének tartja, hogy majálisok alkalmával átlépjen valamit, ha a Rubicon nincs kéznél, átlép valami mást, például a kello korlátokat.

Ha visszapillantunk a lefolyt májusra — mert helyesebb kifejezést nem lehet alkalmazni e nedves hónap elmulására — mindenképp két körülmény ragadja meg figyelmünket. Az első az, hogy 1859 óta soha annyi majálison nem készült az emberiség, mint az idén, a második az, hogy ugyancsak 1859. óta soha olyan kevés majális nem tartottak, mint az idén. Az idén ugyanis mindössze három majális fuszerezte e hónap gyönyörűségeit. A majálisokat elhalasztották júniusra, a júniálisokat júliusra, a júliálisokat augusztusra és valószínűleg szerencsés, hogy augusztálisok nincsenek, mert azokat szeptemberben kellett volna megtartani.

Az ideai majálisok a szó legszorosabb értelmében a vízbe estek. Illetőleg először a víz esett a majálisba, azután a majális a vízbe. Szóval, egyszer a víz esett, egyszer a majális, de mindig esett valami. Mégis legtöbbször az eső esett és mindjárt utána a görög állampapír.

Az eső és a majális egymásnak olyan ellentétei, mint az északi és déli sark. Ami nem úgy értendő, ha az északi sarkon esik az eső, akkor a déli sarkon nem lehet majális rendezni. Dehogyan lehet! Hanem valamint az északi sarkot nem lehet egy napon említeni a délivel, azon mód nem lehet az esőt sem egy kalap alá vonni a majálissal, már csak azért sem, mert a kalap alatt nem esik az eső. Az egyiknek okvetlenül el kell maradnia, hogy a másik érvényesülhessen, vagy az eső marad el a majális kedvéért, vagy a majális az eső kedvéért. És ha az eső nem marad el a majálisról, akkor a közönség marad el róla.

Ez az ideai majálisok története. Igyekeztem e történetet a lehető legszorosabban előadni, nem az én hibám, hogy ez nem sikerült teljesen. Pedig bizonyos jóleső örömmel konstatálom, hogy ez az egyetlen száraz dolog, amely az ideai május emlékéhez fűződik.

Elta.

A „száraz” júniusról.

Mikor az április végi csalogna szép napok a legderűsebb, verőfényes májust sejtették, időjárás-tudósítónk a legkecsesetebb reményeknek nézett elébe. Mi dolga lehet egy időjárás-tudósítónak az állandóan derült, szép májusban? Ismét bebizonyult, hogy bár a tudósító tervezte, a májusi eső végez. Azok a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek olyan vizes májusra, a minő az imént folyt le, a szó legszorosabban vett értelmében.

A májusi vízárdatot szerencsésen átuszított emberiség érdemeli, hogy június első napján már végre eljutott a — szárazra. Mert, hogy tényleg mennyire vizes és nem szárazon vannak a városok kívül fekvő szegény vidékek, az tudná megmondani, ki tett már az elmúlt héten a megyében valamelyes kis utat — k o e s i n. Víz, sár mindenféle, merre a szem lát, szántóföldeken, legelőkön, falvak alatt, házak között, nem is szólva az országutakról, melyeken egy-egy sárból való Amazon hőmpölyög végig. Biztos legyen a loviban az a kocsis, melyik nekivág az uszó sártengereknek.

Ilyen vizes, sáros állapotban jutottunk el június — legalább eddig meg — száraz küszöbéig. Már tegnap délután erősen beborult. A nyári hevével tűző nap délután a felhők mögé bujt s egy kicsit permetezett az eső, de megindulni nem tudott.

De ma már csakugyan eluszunk, ha június is olyan lesz, a minő a május volt. A mi pedig nem lehetetlen. Ime mit jövendő a 100 éves jövendőmondó:

»Kedzdetben szép és meleg idő, 13-ika körül változik az idő és borult lesz. 22—29-ig meleg, sok zivatarral; 30-án szél és eső.»

Egy másik, hasonlóképp autentikus jóslat az öreg gazdak tapasztalata, mely így vélekedik júniusról:

»A milyen az időjárás Medárd napján, olyan marad hat hétig azután. János napja előtti eső ádás, utána való csak kárt okoz.»

Az a kritikus, felelmetes Medárd nap, melyről a jövendő hat hét időjárása eldől, június 8-án, kedden lesz. No, ha akkor is esni talál, komolyan aktualissá fog valni Noé apánk békája — feltéve, hogy szentírás azoknak a bizonyos legöregebb gazdaknak a tapasztalati jóslata.

Egyébként az idén nem igen vált be a János nap tapasztalati igazsága sem. június 12-én, szombaton lesz János nap, de már az idén bajosan lesz «áldás» az előtte való esőből!

Ezek a kilátásai a «száraz» júniusnak, biz egy kissé — n e d v e s kilátások!

CSARNOK.

Abizag.

— Vrhlicky Jaroslavlától. —

— Fordította: **ifj. Móricz Pál.** —

(Folytatás.)

Náthán próféta már a legrosszabbtól félt. Abizagnak is hiába volt minden fáradsága.

Estandet Salamon is benézett a haldokló szobájába, csak Banajást találta a királyn l.

Salamon leült apjával szemben egy karos székre s fejét mellére csüszgetve, elmerengett.

Legalább Abizagot akarta látni, amidőn a királyhoz jön. Az idő mult. Banajas lehajolt a király felé, hogy a takarót megigazítsa mellén. Összeborzadt. A Dávid szive nem dobogott többé. Elebb azt hitte, hogy tévedett s aztán egy tükröt vett fel az asztalról, — melyet a király ajkai ele tartott. Az ezüstként csillogó tükörlap nem homályosodott el.

Dávid halott volt.

Banajas megszakgatta mellén ruháját, majd Salamon előtt letérdelve, homlokával megérintette a földet.

— Mi bajod Banajas? Kérdé Salamon álmaiból ébredve.

— Most már csakugyan király vagy! Dávid meghalt. Sietek a főpapokhoz megjelenteni.

— Megállj! kiáltott reá Salamon, egy tapodtat sem! Aztán lágy, behizelgő hangon folytatta tovább: Szeretsz te engem Banajas?

— Életem is a tied! mondta az udvaronc.

— Te reggelig örködöl a király ágya mellett, hát így könnyen eltitkolható a király halálát napfeljöttéig.

Most Salamon lehajolt Banajához s hosszasan sugdosódott vele.

— Megtenné ezt a kedvemért Banajas?

— Szívesen királyom, ha megmondod nekem, hogy mily esküt fogadtál atyádnak a hadvezető Joab és Szelej ellenében, a ki másként varázslónak is neveztetik?

— Később úgy is megtudod.

— Nem, még ma meg kell tudnom! nyakaskodott Banajas.

— Majd később — atyám holttestére esküszöm! szabadkozott a király.

— Jó van hat megyék Bethsabához s értesitem a főpapokat.

— Nos, hát elmondom.

És újból lehajolt a térdelő Banajához s szószerint megsugta neki Dávid utolsó akarata:

— Hisz ismered, mit vétett Joab ellenem, hát bölcs belátásod szerit járj el vele s ne engedd, hogy szürke hajával nyugton szálljon sírjába; Szelej is hatalmadban van, aki oly borzalmasan elátkozott engem s kinek én az örökkévalóra megesküdtem: Soha sem foglak fegyverrel elveszíteni! De te meg ne bocáss neki! elég bölcs ember vagy s bizonyára sikerül úgy megközelítened, hogy szürke haja véresen sülyed a sírba.

Inteni fogom czimboraímat, gondolta Banajas.

Mégis csak úgy cselekszem a mint nekem tetszik — gondolta Salamon.

*

És mint más esteken is, úgy ez éjszakán szintén felszállott a szunamita Abizag Dávid király ágyába.

Észre sem vette, hogy a lecsüngő brezn edényben a nafta most alig pislikol s ép azért homályosabb a terem, nem figyelt arra sem, hogy a serpenyőt elvitték, de a Dávid testén annál több a takaró.

Lefeküdt, majd el is aludt.

Álma eleinte egyhangú volt, mint a pusztá. De ez a pusztá nem volt izzó hidegség, hidegség fagyasztott benne. Ez a végtelen pusztá ép oly homályos és mélységes volt, mint az a terem, melyben ma aludt. Sem madár, sem egy légy nem csapongott a sűrű, nyomasztó levegőben. Ém Abizag azt álmodta, hogy egész egyedül fekszik ebben az óriási szürke sárga pusztaságban, beletévelyedve a szürkeség ezen nyomasztó tengerébe és hogy láthatatlan kezek hatalmas sziklatömböket rakogatnak mellére és lábaira. Belőlők a keleten oly szokatlan hűvösség áramlott ki, hogy Abizag álmaiban azt gondolta, hogy ezek ama bizonyos kövek, melyek elzárják a halottak barlangjainak a bejáratát. A rémület elszorította torkát és segítségért akart kiáltani. Most úgy vélte, hogy a sziklák hirtelen leolvadtak kebléről és lábairól. A pusztá megreszketett s a szürküllet kezdett világosodni! Azuros sávok csillogtak a magasan s a homokból fű, illatos virág takadt. Darvak és kőcsagok repestek a levegőben s vidám szárnyasatogásuk úgy hangzott, mint valami győzelmi hozsánna. Abizag lehunyt szeméit, de a szemhéjain is látott mindent, mintha halavány gyöngyházból lettek volna. Ott, ahol a pusztá a láthatárral egybeolvadt, tompa zugás hallatszott — a százeves czedrus erdők! A teljes, ragyogós nap regyszerű lomb koronáikon nyugodott s a tengeri szél messze repítette illatukat. Mintha valami varázslat tova volna az erdőket mind közelebb, közelebb. Abizag hallotta a csodaszép virágok,

növények nagylevelei alatt rejtőző patakcsa morajlását is — látta a sudarakat ölelgető liánokat és úgy érezte, mintha arczához két nagy narcisz virág hajlott volna, mint két emberi szem. És a liánok körülölelték testét is s lábait, derekát körülfonta a folyondár, mint két erős kar úgy megszorítva; de ez már más érzélem volt, amely most Abizag lelkét üdvámorban ringatta, mint amelyet a holtak barlangjainak sziklakövei ébresztettek benne. Egy édes, napfényes, ujongó, diadalmi érzés, érzékkábító és erős, mint a halál lebet gondolta álmában Abizag, az a szerencsés halál, amidőn kedvesünk karjaiban halunk meg. — És a feje feletti czedrus fa koronáján egy nagy aranyos madár ült, szárnyaival folyton csapdosott, és a kinyílt biborpiros virágokat, miként illatos virágcsótot, úgy verte szárnyaival reá, és oly puha virágok, mint az emberi ajkak, hullottak ajakára, homlokára, szemére, kebelére és kezeire; és a dal, amit énekelt teljes volt a mythikus erő és vad felindulás szavaival.

— Pecsétként tégy engem szivedre s karikagyűrűként kezdedre. A szerelem oly erős miként a halál s a vágyódás emészto, miként a sír. A szerelem a legerősebb láng — mit az összes vizek, nem, az összes folyók nem tudnának eloltani. — — —

És e titokteljes szavak mindjobban, erős bódtek, mintha egy csapat hívó az eljövendő ivadékoknak egy ismeretlen isten szeretetéért könyörögne — egybeolvadtak a fák és patakok morajlásával — erejük növekedett, mint a vihar, az üdvözülés hangjai rázták meg feltámadt viharként lelkét és úgy érezte, mintha már évezredek óta egy örökös friss virág halom alatt nyugodna, mely virágok szivéből nőttek ki, fel a legfelsőbb magasságig a csillagok közé — hogy aztán ismét mint vándor csillagok hulljanak alá a virágok közé! És kimondhatatlanul jól és édesen érezte magát. — — —

Most a hajnali fény hirtelen megérintette szempilláit. Felébredt. De mellette nem az ősz, beteg király feküdt — hanem egy rendkívül szép fiatal ember, hófehér ruhában. Nyugodtan aludt s arcán, miként a napfény, a végtelen boldogság visszfénye sugárzott. — Rémülten ugrott fel Abizag ágyaról s lábujjhegyen osont ki a teremből. De alant Jeruzsálem utcáin, amelyekben óriási néptömeg hullámozott, palmaágakat lobogtatván a levegőben, felhangzott a kiáltás:

— Éljen Salamon, Izráel királya!

Banajás és Náhán a Dávid balját tudatták a néppel, mivel a hajnal már felvirradt.

*

A szunamita Abazig nem távozott többé a királyi palotából.

Néhány nappal utóbb, midőn fürdőjéből kiszállt, rabnőjét kérdeztvén, hallotta, hogy Adoniaszt, Hagith fiát, a Salamon parancsára Banajás megölte, ép mikor az a palota kapuja előtt várakozott.

— Még most is ott hever véreben, arca piros, ruhája szét van tépve, fejezte be Szefera, a rabnő.

Abizag a kíváncsiságtól s különös határozatlan érzelemtől üzetve lement a lépcsőkön, de midőn meglátta a holttestet, irtózatosan felsikoltott s elborította könnyeivel és csókjaival.

Hisz első szerelme volt, ez a szegény ifju, onnét a hegyek közül, a ki érte halt meg, s akit ő csupán fősvény atyja iránti szeretetből hagyott el. Es miközben Abizag az Adoniasz holttesténél könyezett, Salamon király trombiták, citerák és harangok zengésével fogadta a nagy Sába királynét, ki szerencsének, törpék, tevék és elefántok nagy sokaságával jött, hogy megismerje a dicső és böles Salamont.

És a király rendeletére még aznap legyilkolták Joábot is a vezért és Szemejt, kit másként varázslónak is nevezték, a minthogy Salamon fogadta volt haldokló atyjának.

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni piaczi árak.

A 1. hó június 1. debreczeni beti-vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabona árak: Buza 7.50, 7.45, 7.40 Kétszeres 6.60 6.55 6.60 Rozs 5.50 5.45, 5.40 Árpa 4.50 4.45 4.40 Zab 5.60 5.65 5.50 Tengeri 3.70 3.65 3.60 Burgonya 2.00 Ló felhajtott 650, eladott 320 Marha felhajtott 980 eladott 580. Sertésvásár: nem tartott. — Szalonna és hárj 100 kiló ó szalona 58 frtig, 100 kiló hárj 60.— frt. Husarak; — 1 kiló marha hus 44.— 52.— 60 és sertéshus 44—60 kr., — borjibus 56 kr., Tüzifa 4 kbm.tölgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt Nyárfa 7.50, felvágás 2 60 faelszállítás 1 frt 20 kr Napszámárok. Szőlőben: férfi ellátással 70 kr, ellátás nélkül 1 10. Nő ellátással 40 kr ellátás nélkül 50 kr. Gyermekek ellátással 25 kr, ellátás nélkül 35 kr. Mezei munka: férfi ellátással 70 kr, ellátás nélkül 40 kr. Nő ellátással 60 kr, ellátás nélkül 90 kr. Gyermekek ellátással 30 kr, ellátás nélkül 35 kr.

Budapesti gabonatözsde.

június 1

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Béniási ó	76	7.50—7.70	80	8.10—8.15
"	77	7.80 7.90	81	8.15—8.20
"	78	7.90 7.95	82	—
Tiszavidéki ó	79	8.— 8.05	80	—
"	76	7.80 8.00	80	—
"	77	7.75 7.85	81	8.15—8.20
Pestvidéki ó	78	8.—	82	8.20—8.25
"	79	8.05 7.9	—	—
"	79	7.75 8.00	80	—
Fehérmegyei ó	76	7.90—	81	—
"	78	7.95 8.10	82	8.10—8.15
"	79	8.—7.85	—	8.10—8.20
Bácskai ó	76	7.85—7.90	80	—
"	77	8.—8.—	81	8.10—8.20
"	78	8.05—8.05	82	8.15—8.10
Észak magy	79	8.10—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.40 6.45
" másodrendű "	—	6.35 6.40
Árpa takarmánynak "	60—62	4.50 4.75
" égetni való "	62—64	5.— 5.80
" serfőzdei "	64—66	6.50 8.—
Zab — uj	39—41	3.80 6.20
Tengeri búnsági — uj	—	3.45 3.55
" más nemű "	—	3.35 3.40
Ropce búnsági	—	3.20 3.50

Sertésvásár.

június 2

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon feüli súlyban) — krajezárig, közép (páronkint 220—260kilogrammon súlyban) 54¹/₂—55¹/₂ krajezárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 kraje árig.

Sertéslétszám: 1897. évi május. 31-ik napján volt készlet 32013 darab, 1897 június hónap 1-ik felhajtott 27 drb, 1897 június hónap 1-ik napján elszállított 502 drb. 1897 június hónap 2-ik napjára maradt készletben 31538 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár. A fe-rencvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi konzum sertésvásár jelentése június 1-éről: Érkezett: 295 dr. Elszállított budapesti fogyasztásra 418 drb vidékre 81 drb, elszállítatlan maradt 126 drh — Na pi árak: 120—180 klg. súlyban 52—54 fr. 250—280 klg. súlyban 50—50 frt malaczkok 37—40 frt. különféle 120—180 kl súlyban 55—56¹/₂ frt.

"STAR" Életbiztosító-Társaság, London. Alapított 1843-ik évben. A "Star" 1896. évi zárszámlája, mely a társaság 53-ik évi összüzletét foglalja magában, ujlag igazolja,

mennyire jogosult azon kiváló bizalom, melyet a társaság úgy szakkörökben, mint a biztosító nagy közönség körében világszerte élvez. A társaságnak fennálló biztosítási állaga és tartalékai óriási mértékben növekedtek, tőkéinek elhelyezése biztonság tekintelében pedig a legszigorubb követelményeknek is megfelel. A "Star" magyarországi képviselő-sége, mely működését 1895. év április havában kezdette meg, az első, 1896. decemberig terjedő és a magyarországi üzletről szóló külön mérlegét is közzétette, mely nyíltan tanúsítja, hogy a társaság Magyarországon nem csupán erős gyökeret vert, hanem a j o s reklámot mellőző vezetősége, a m a g y a r o r s z á g i üzletet a társaságra nézve — a mi e szakmában vajmi ritka eset — már az első évben jövedelmezővé tudta tenni, amennyiben 324.889 korona díjbevétele mellett 22.847 korona nyereséget mutat fel. Az előttünk fekvő 1896-ik évi jelentésből, mely a társaságnak 1897. márczius 10-én tartott közgyűlésén a részvényesek és biztosított felek elé terjesztett, következő adatokat emeljük ki: Az 1896-ik évben 7522 biztosítási ajánlat 66.338.725 korona összegről nyújtott be, melyek közül 1434 részben visszautasított, részben még el nem intéztetett, 6088 kötvény állított ki 51.094.835 korona összegről, melyekért 1.975.199 korona bevételeztetett első évi díj fejében Azonnal kezdődő 35.652 korona életjáradékért 323.430 korona bevételeztetett. Az érvényben levő biztosítások összege 390.917.450 koronára rug. A mérleg-számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzálogok 27.763.389, kölcsönök kötvényekre 6.285.714, állampapírok, elsőbbségek és részvények 53.947.319, birtosítékok 1.043.187, ingatlanok 1.173.725, telekjáradékok 1.957.628, kölcsönök életjáradékokra 2.858.382, künlévő kamatok 162.711, ö s s z e g y ü j t ö t t kamatok 1.245.764, künlévő díjkövetelések 4.662.749 készpénzben bankoknál 2.096.250, pénztári készlet 139.580, összesen 103.336.398 korona. Teher: Befizetett részvenytőke 125.000, biztosítási és életjáradék alap 101.868.467, elismert de még ki nem fizetett követelések 1.342.931, összesen 103.336.398 korona. A nyereség- és veszteség számla adatai: Bevétele: Biztosítási alap az év elején 95.168.366, díjbevétele 12.533.518, bevétel életjáradékokért 323.431, kamatok és osztalékok 3.746.006, illetékek 7694, összesen 111.779.425 korona. Kiadások: Esedékes kötvényekért 6.289.649, visszaváltások 553.262, életjáradékok 375.260, jutalékok 1.457.199, igazgatósági és kezelési költségek 689.898, orvosi tiszteletdíjak 140.583, jövedelmi adó 159.396, készpénz-osztalék a részvényeseknek 6250, díjlevonások osztalék fejében 114.451, biztosítási alap 1896. végén, 101.993.467, összesen 111.779.415 korona.

Nyilt-tér.

GÖRBERSDORF

Klimat. gyógyintézet tüdőbetegek számára 1896, július 28-án.

Alólírott, mint a görbersdorfi tüdőbetegek klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségben, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

"Margit" Magyar Selters

gyógyvizet 1897 óta állandóan a legjobb eredményre alkalmazom a légutak hurutos bántalmainál. A Margit-víz gyógyintézetemben is kivívtá magának a megérdemelt **Megyar Selters gyógyviz** elnevezést. A legitisztább lelkiismerettel ajánlom ezen kiváló gyógyviz alkalmazását orvostársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

Dr. Theodor Römpler.

Női ruha varró terem.

Kitűnő munkacserő.

Csakis jó mosó Szerbvasznak

15 krtól kezdve.

Crettonok, Voilek, Batistok, A jour mosó kelmék, valódi francia Mouselinnek, Himzett batistok, Csipkék, Szallagok, Napernyők

bámulatos olcsón,

rendkívül dus választékban kaphatók

EISLER IZIDOR

divatáru házában

DEBRECZEN, a Főpost mellett.

Gyász ruhák 12 óra alatt készíttetnek.

Alkalmi ruhák gyorsan és pontosan készítenek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták köszvénynél, csúsznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Beviselés alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtékú utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vízjeggyel és Richter cégjegyzékével mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvári szállítók, RUDOLSTADT.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkásságáért”

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest.

Debreczen,

VI. Podmaniczky-utca 43.

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szőnyegeket és bútorszöveteket, kőzimmunkákat, kezttyüket és mindenféle függönyöket stb

Női tolettok egészben festetnek és csak az átalakításra szánt ruhát kell felbontani.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz

Festésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint megújítva, azonnal használható állapotban adtnak vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Vidéki (postai) megbízásokat egyenesen gyárunkhoz Tiszafüredre kérjük küldeni.

Nagyvárad,

Eger,

főut., Orsolya zárda mellett.

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

Ruhavásárlók figyelmébe!

A pünkösdi ünnepek közeledtére ajánlom a reklámon levő dus választékú és kizárólagosan csakis jó és tartós szövetekből legdivatosabban saját műhelyemben készült

Férfi, fiu és gyermek ruhákat.

Ezuttal föl hívom a t. vevő közönség figyelmét arra, hogy a nálam vásárolt ruhákon az esetleg szükséges igazítások és ujjonmani kivasalások az üzletemmel kapcsolatban és személyes felügyeletem alatt lévő szabó műhelyemben eszközöltetnek; úgy hogy minden megvett ruhadarab akár egy mérték utáni megrendelt ruhának teljesen megfelelő.

A ki tehát szép és izléses ruhákat akar venni, bizalommal forduljon a már félszázad óta fennálló és jóhírnévnek örvendő Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi, fiu és gyermekruha cégemhez.

NEUMANN M.

DEBRECZEN, Piacz 1829., a m. k. főpostával szemben.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.